

No. 51

Maart 1951.

Redactie: Grote Rozenstraat 88 tel. 23429

Uitslagen: K.N.S.B.-competitie: Staunton 1 - D.D. $3\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$
 V.V.G.A. - Staunton 1 $6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$
 Staunton 1 - Weenink 4 - 6
 Bussum - Staunton 1 3 - 7
 Hilversum - Staunton 1 $6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$
 Staunton 2 - Philidor 2 5 - 5
 Zutfen - Staunton 2 $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$

N.O.S.B.O.-competitie: Staunton 3 - v.d.Linde 7 - 3
 Staunton 3 - Lasker $3\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$
 Staunton 3 - N.O.S. 4 - 6
 Stadskanaal - Staunton 3 7 - 3
 Assen - Staunton 4 6 - 4
 Staunton 4 - Veendam $4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$
 N.O.S. - Staunton 4 5 - 5
 Hoogezand - Staunton 5 10 - 0
 Lasker 2 - Staunton 5 5 - 5
 Uithuizen - Staunton 5 8 - 2

Komende wedstrijden: 4 April: v.d.Linde - Staunton 4

Nu de competitie op een wedstrijd na ten einde is, is het aardig de lotgevallen van de verschillende tientallen eens na te gaan. Na in de hoofdklasse een tijd land de leiding gehad te hebben, duikelde het eerste tiental flink naar beneden, maar, na het degradatiegevaar met alle energie bezworen te hebben, bezette het tenslotte toch nog, dank zij een beter gemiddelde, de eervolle plaats. Het tweede tiental heeft dit jaar uitstekend van zich afgebeten, ondanks het feit, dat sommige spelers meerdere malen "verhinderd" waren. Was niet in het begin met grote cijfers verloren van Unitas, dan hadden ze ongetwijfeld de tweede plaats bezet, thans moesten ze door een slechter gemiddelde met de derde gecoogen nemen. Uiteraard nog een zeer goed resultaat.

In de NOSBO-competitie heeft het derde tiental lange tijd op een voor haar ongekende hoge plaats gezeteld, maar, eenmaal door Lasker van de troon gestoten, heeft ze de brui er aan gegeven en duikelde naar de vierde plaats. Het vierde tiental heeft een moeilijk seizoen achter de rug, steeds heeft ze de rode lantaarn moeten dragen, maar door op volle sterkte uit te komen kunnen ze v.d. Linde nog onder zich laten. Dus er is nog een kans. Wat het vijfde tiental betreft, dit heeft zich kranig geweerd in een klasse, die toch eigenlijk te sterk voor hen was. Maar ze wisten zich te handhaven en dat is een grote verdienste geweest.

WINTERWEDSTRIJDEN

Deze hebben dit jaar wel een zeer voorspoedig verloop. Sommige spelers zijn al uitgespeeld, terwijl de meeste anderen nog een paar wedstrijden te spelen hebben. Alleen in de 2e groep zal het wel wat langer duren, maar daar zullen de wedstrijden toch wel in Mei beeindigd zijn. Aangezien de promotie van de Heer van Kampen eind April zal plaats vinden, heeft hij de wedstrijdleiding verzocht zijn wedstrijden in Mei

te mogen spelen en beloofd deze in die maand uit te spelen. Vanzelfsprekend heeft de wedstrijdleiding dit toegezegd. Het heeft er dus alle schijn van, dat eindelijk dit jaar de ladderwedstrijden weer gespeeld kunnen worden. Dan zal meteen weer een stuk oude traditie hersteld zijn.

P.

7 Jan. Staunton I - Discendo Discimus $3\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$.

1. Bunt - Donner 0 - 1; 2. Scheffer - v.Donk $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 3. Heeres - Heufke Kantelaar 0 - 1; 4. de Graaf - Hamming 0 - 1; 5. Sprenger - Fick 1 - 0; 6. Polée - Muzerie 1 - 0; 7. Visser - Seligman 0 - 1; 8. Westendorp B. - Muilwijk $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 9. Scholtens - Koster v.Groos 0 - 1; 10. Flentge - v.d.Bergh $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

D.D. was met een ploegje "zware jongens" opgekomen, waartegen het eerste het niet heeft kunnen bolwerken. Er is overigens helemaal niet zo slecht gespeeld, maar de Hagenaars waren nu eenmaal sterker. Bunt hield in een Nimzo-Indische verdediging tegen Donner lange tijd stand, maar kon op den duur de zich opstapelende moeilijkheden toch geen baas. Scheffer kreeg in een Spaanse partij al spoedig een voordelig eindspel, maar daar bleef het bij. Ook de arbitrage gaf geen winst. Aan het 3e bord ging Heeres een eindspel met ongelijke lopers in met het voldane gevoel, nu wel remise te hebben. Zijn tegenstander toonde op meesterlijke wijze aan, dat dit een illusie was. De Graaf kreeg zeer goed spel, maar verbruikte weer zoveel bedenktijd, dat hij in tijdnood eerst de winnende voortzetting overzag en vervolgens de tijd overschreed. Het lijkt ons nog steeds te prefereren, om dan maar iets minder goed te staan, maar de 50 zetten te halen!

Sprenger behaalde een kranige overwinning op de veteraan Fick. Diens koningsaanval liep dood, waarna Sprenger op zijn beurt met beter resultaat attaqueerde. Ook Polée zorgde voor een fraai winstpunt, door uit een combinatierijk middenspel met materieel voordeel in een gewonnen eindspel over te gaan. Visser bezondigde zich in een Spaanse partij aan f5, slaagde er niet in, om zijn tegenstander van de wijs te brengen en verloor tenslotte als gevolg van de verzwakking van zijn stelling. Westendorp Boerma raakte reeds vroeg in moeilijkheden, kwam deze echter weer te boven en wist met een pion minder een eindspel te bereiken, dat bij arbitrage remise bleek. Scholtens werd in een goede stelling door een ingewikkeld dameoffer verrast, dat zijn stelling in elkaar deed storten. Flentge behandelde een Aljechin-verdediging op zijn.... Flentge's. Zijn aanval sloeg echter niet door, maar met een pion minder wist hij in een loper - paard eindspel tot de arbitrage stand te houden en een welverdiend halfje te incasseren.

S.

14 Jan. V.V.G.A. - Staunton I $6\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$.

1. de Waal - Bunt $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 2. Felderhof - Scheffer 1 - 0; 3. Kapsenberg - Heeres 0 - 1; 4. Donk - de Graaf 1 - 0; 5. Mondria - Polée $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 6. Spittuler - Visser $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 7. Crabbendam - Westendorp Boerma 1 - 0; 8. v.Setten - Scholtens $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 9. Oud - Flentge $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$; 10. Hendriks - Haijer 1 - 0.

Ook tegen V.V.G.A. hebben we het niet kunnen redden, al mag ter verontschuldiging worden aangevoerd, dat behalve 10 Amsterdammers ook nog een fikse hoeveelheid griepbacillen meespeelde, die verschillende spelers slechts op halve toeren deed draaien. Zo raakte Bunt in ernstige moeilijkheden, maar wist tenslotte - juist toen de Waal hem in één zet mat wou zetten - door een meesterlijke eeuwig schaak combinatie zijn half punt te redden. Scheffer had, vooruit spelend, ons reeds een 1 - 0 achterstand bezorgd. Heeres, die door zijn afzonderlijk reizen reeds naam begint te maken als het schaak-aequivalent van Abe Lenstra, maakte in deze wedstrijd ook op het schaakbord naam, door in een krachtig gespeelde aanval een fraai doelpunt te scoren. De Graaf kreeg weer een prachtige stelling, maar ten koste van 2 uur bedenktijd voor 22 zetten. Dat hij de resterende 28 zetten niet zonder ongelukken in een half uur zou kunnen doen, was geen verrassing.

Visser voerde een hopeloze strijd tegen een taaie tegenstander en een agressieve griep. Met behulp van veel aspirine en een doorbraak in

het centrum wist hij zich op de been te houden. Vermoedelijk kwam hij zelfs gewonnen te staan, maar toen hij te laat aspirine nam en te vroeg een toren offerde was het plotseling remise. Polče stond geruime tijd beter, was zelfs tijdelijk een pion voor, maar meer dan remise zat er toch niet in. Westendorp Boerma had lange tijd een ongeveer gelijk eindspel, maar moest wegens onze slechte stand wel op winst spelen. Hij wist inderdaad goede kansen te krijgen, maakte toen een fout, sloeg nog een remise aanbod af en verloor tenslotte bij de arbitrage. Scholtens en van Setten bleken beide met de lagen en listen van een tweepaardenspel even goed vertrouwd. Ze combineerden er lustig op los en na vele sensationele momenten had Scholtens een gewonnen toren-eindspel gekregen. Een onnauwkeurigheid stelde zijn tegenstander in staat, om er nog net met een blauw oog af te komen. Flentge speelde een zware positiepartij met assistentie van een grote doos dropjes uiterst correct af en kreeg een gunstig eindspel. Bij het afbreken bleek het echter niet te winnen.

Sprenger scoorde het winnende doelpunt ditmaal op het hockeyveld. Haijer, die hem achter het schaakbord verving, speelde eerst in een Spaanse partij a6, b5 en c5 en bracht toen een sensationeel nieuwtje door toch maar lang te rocheren, waarop hij natuurlijk prompt geslacht werd.

S.

Over het noteren

In de wedtsrijd Staunton - D.D. deed zich een meningsverschil voor, toen één der spelers in tijdnood niet meer noteerde en - door de wedstrijdleader op zijn verzuim opmerkzaam gemaakt - weigerde zijn notatie bij te werken onder het motief, dat de verplichting hiertoe niet in de reglementen te vinden is.

Art. 23 van de officiële spelregels van de FIDE, onder welk reglement de hoofdklassewedstrijden gespeeld worden, zegt namelijk uitsluitend:

"Ieder speler is gehouden de partij op duidelijke en leesbare wijze op te tekenen".

De in de K.N.S.B. algemeen geldende interpretatie hiervan is echter, dat dit noteren tijdens de partij moet gebeuren. De wedstrijdleader heeft ook volledig bevoegdheid, het aldus te interpreteren en wel volgens art. 24, sub 2, sub b:

"Indien zich een bijzonder geval voordoet, dat niet voorzien is in dit spelreglement, of indien er onenigheid bestaat tussen belanghebbenden over de uitlegging of toepassing van dit reglement, moet de kwestie worden onderworpen aan de wedstrijdleiding".

Overeenkomstig dit artikel zette de wedstrijdleader bij dit incident de klok stil en gelaste de betreffende speler, om zijn notatie in orde te maken. Toen deze hiervoor de notatie van zijn tegenstander nodig had, werd hem nog meegedeeld, dat de wedstrijdleader dit toestond, maar dat zijn tegenstander geen enkele verplichting had, om hem deze notatie ter inzage te geven. Intussen geschiedde dit wel en daarna ging de partij weer gewoon verder, waarbij correct genoteerd werd.

Daar dergelijke gevallen zich echter herhaaldelijk in hoofdklasse wedstrijden voordoen, hebben wij het gewenst geacht, hierover een uitspraak in hoogste instantie, n.l. van de wedstrijdleader van de KNSB te vragen. Ter lering van alle schakers, die met wedstrijdspel te maken hebben, volgt de correspondentie hier in extenso:

1. Schrijven van de wedstrijdleader van Staunton aan de wedstrijdleader van de K.N.S.B.

Geachte Heer Thürkow,

In de wedstrijd Staunton - D.D. ontstond een kleine moeilijkheid, toen een in tijdnood geraakte speler niet meer noteerde (zijn tegenstander, hoewel ook in tijdnood zijnde, noteerde wel). Toen ik hem op zijn plicht tot noteren wees, antwoordde hij, dat nergens in het reglement stond, dat men dit tijdens de partij moest doen.

Ik heb toen de klok stilgezet en van hem geëist, dat hij eerst zijn notatie in orde zou maken en ook verder zou noteren, wat hij dan ook braaf gedaan heeft. De spelregels van de FIDE geven inderdaad

op dit punt onvoldoende houvast en ik heb er in de 15 jaren van mijn wedstrijdleaderschap in de hoofdklasse al meermalen last mee gehad (o.a. met een meneer, die een naast hem zittende vriend noteren liet).

M.i. bedoelt art. 23 lid 1) toch wel degelijk, dat het noteren tijdens de partij geschiedt; strikt genomen behoort men iedere zet onmiddellijk nadat zij gedaan is te noteren - daar anders de gehele bepaling zinloos zou zijn. Ik heb het althans steeds zo geïnterpreteerd en naar mijn mening laat art. 24, lid 2) aan de wedstrijdleader ook volkomen vrijheid, om onduidelijke artikelen te interpreteren, zoals ik gedaan heb.

Het zou echter zeer gewenst zijn, indien in hoogste instantie, d.w.z. door de wedstrijdleader van de K.N.S.B. een officieel standpunt over deze materie bekend werd gemaakt. Zoals gezegd ontstaan daardoor in de praktijk vele malen moeilijkheden en het is zeer dringend, dat iedereen precies weet, waaraan hij zich te houden heeft.

Gaarne hierover nog nader van U horend, met vriendelijke groeten,

Hoogachtend,

2. Antwoord van de wedstrijdleader van de K.N.S.B.

Geachte Heer Scholtens,

In antwoord op Uw schrijven van 3 Jan. bericht ik U, dat ook ik van mening ben, dat artikel 23 van de Spelregels van de Int.Schaakbond op de wijze als door U in Uw schrijven aangegeven dient te worden geïnterpreteerd. U verwijst verder naar art. 24, lid 2. Maar nog duidelijker taal spreekt art. 19, lid 4.

Bij gelegenheid zal ik gaarne aan Uw verzoek om bekendheid aan deze zienswijze te geven gevolg geven.

Met vriendelijke groeten,

Hoogachtend,

Ter verduidelijking diene nog, dat art. 19 sub 4 luidt:
"De partij wordt voor de speler verloren verklaard die in de loop van de partij weigert de spelregels of de beschikkingen van de wedstrijdleiding in acht te nemen".

Na deze duidelijke uitspraak is er dus over de toepassing van art. 23 geen enkele twijfel meer mogelijk.

S.

WAARSCHUWING AAN DE "GEHEIM-ABONNE'S" VAN DE LOSBLADIGE SCHAAKBERICHTEN

Teneinde het onderstaande ook voor de niet-kenners van de Losbladige Schaakberichten (verder met L.S. aangeduid) enigszins leesbaar te maken, geef ik eerste een korte inleiding

De L.S. zijn een uitgave van een paar schaakliefhebbers ergens in het Zuiden van ons land, die zich bereid hebben verklaard voor de schapoelijke prijs van ± f 15.- per jaar elke 14 dagen minstens 7 (meestal aan één kant) bedrukte pagina's met inderdaad belangrijke nieuwtjes op openingen-, middenspel- en soms ook eindspelgebied aan serieuze schakers toe te zenden. Om het bezwaar van het losbladig-zijn te ondervangen zijn er bovendien fraaie bandjes (geheel in linnen) beschikbaar gesteld tegen een geringe vergoeding, waarbij speciaal opvalt, dat de stempeling aan de rugzijde thans (in het begin waren er wel eens klachten) aan de hoogste eisen voldoet. Abonnés die daaraan behoefte gevoelen kunnen bovendien tegen een iets hogere prijs een nog luxueuzere band ontvangen.

Dat de uitgevers het goed met de schakers voor hebben blijkt, o.a. hieruit, dat de abonnementsprijs op de L.S. in verband met torenhoog gestegen papier- en drukprijzen feitelijk met 50% had moeten worden verhoogd, doch in plaats daarvan heeft men er mee volstaan een iets kleiner formaat papier (dit scheelt slechts 6%) te gebruiken, wat overigens aan het geheel geen afbreuk doet. Helaas moesten de uitgevers er echter toe overgaan de vertaling van de L.S. in het Engels en Spaans ter hand te nemen, aangezien de Nederlandse oplage niet voldoende bleek om de handhaving van de oude prijs te kunnen garanderen. Weliswaar is de Nederlandse afzetmarkt van de L.S. nog lang niet verzadigd, maar de uit-

leiding hiervan stuit op andere moeilijkheden. Wat is namelijk het geval? Verscheidene abonné's houden, in plaats van de L.S. bij familie en vrienden aan te bevelen, hun abonnement angstvallig geheim. Hoewel de reden hiervan zeer begrijpelijk is, kan dit natuurlijk niet worden goedgepraat. Terecht wijzen de uitgevers er dan ook op, dat dit niet in het belang kan zijn van het Nederlandse schaak en de grote goodwill die wij bezitten in de internationale schaakarena. Ik zou in dit verband nog willen wijzen op de in 1950 gehouden landenwedstrijd Nederland - Joego Slavië, die royaal door ons werd verloren ($5\frac{1}{2}$ - $14\frac{1}{2}$), maar waarbij nochtans kwam vast te staan, dat wij wat de opening betreft, onze gasten overtroffen. In het tijdschrift (Juli - Augustus-nummer 1950) wordt dit toegeschreven aan de L.S. Het is dus zaak, dat zoveel mogelijk Nederlandse spelers gaan kennis nemen van deze nieuwtjes. Verzoeken van enkele abonné's hun de L.S. in blanco enveloppe toe te sturen moesten dan ook worden afgewezen. Strengere maatregelen als openbaarmaking van de abonnementenlijst zullen evenwel voorlopig niet worden genomen.

Ook bij Staunton blijkt deze geheimhouding, evenals destijds met de openingenserie van Euwe het geval was, hand over hand toe te nemen. Nog onlangs zag ik hoe een openingenspecialist, die vroeger herhaaldelijk uit de L.S. citeerde, hardnekkig volhield met 1 Juli zijn abonnement te hebben opgezegd. Een ander, die voor het noteren van een partij uit de Winterwedstrijd gebruik maakte van de speciale notatieformulieren, die de uitgevers van de L.S. in staat zijn te leveren, beweerde desgevraagd het biljet van een kennis te hebben gekregen. Voor deze praktijken kan niet genoeg gewaarschuwd worden. Het is eveneens een Stauntonbelang (dat de door de L.S. gelanceerde nieuwtjes aan anderen worden medegedeeld. Gelukkig zijn er ook leden die hun taak begrijpen. Een uitstekend voorbeeld gaf b.v. een onzer aankomende cracks, die op het recente Unitastournooi ten aanschouwe van de gehele Groningse schaakgemeenschap als prijs een abonnement op de L.S. accepteerde! Of een ander lid die een variant van het Nimzo-Indisch weerlegde en wiens naam daarop voluit in de L.S. werd vermeld en zodoende blijk gaf deze uitgave in bezit te hebben.

Laten ook de andere Stauntonleden-abonné's hun plicht kennen. Maakt reclame voor de L.S. in plaats van dat onzinnig kiekeboespelen en schrijft op de eerstvolgende clubavond Uw naam en Stamboeknummer van Bergen op Zoom op de daarvoor gereserveerde plaats op ons publicatiebord! Ongetwijfeld zullen dan meer clubs volgen. Het gevolg is dat het aantal Nederlandse abonné's aanzienlijk zal vermeerderen en de uitgevers de oude prijs zullen kunnen handhaven. Gebeurt dit niet dan is de ramp wellicht niet te overzien. Waarschijnlijk zal men zich dan genoodzaakt zien ook nog een uitgave in het Russisch te geven met als noodlottig gevolg, dat men in de U.S.S.R. nog sterker gaat spelen en wij de hoop ooit weer een wereldkampioen schaken in ons vaderland te bezitten wel helemaal kunnen laten varen.

"L.S.-fan"

GESCHREVEN PORRETEN

WIM BAKERS

Wim is nu enige weken lid van ons gezelschap en het wordt dus tijd, dat we eens wat aandacht aan hem schenken.

Reeds als baby kwam hij met schaken in aanraking, doordat zijn luiers vaak in kranten gewikkeld werden, waar soms schaakpartijen in besproken werden. Meestal door Prins.

Thuis bij Wim wilden ze echter van spelletjes niets weten en Wim moest dus vele jaren wachten, tot een vriendje op zijn verjaardag, van een oud-tante een oud schaakspelletje kreeg, waaraan, maar dat kon Tante niet weten, 2 raadsheren en een zwarte toren ontbraken.

Dat vriendje kwam met deze 33 stukken al gauw in moeilijkheden en zo kwam Wim dus aan de beurt om van advies te dienen.

De meester op school, als eerste bevraagd, kon geen redding brengen. Schaken behoorde, de hemel - zij - dank, niet op zijn lesrooster thuis en het enige niet - wetenschappelijke vak, dat meester interesseerde was gymnastiek, omdat hij dan een uur kon uitrusten.

Wim had echter een oom, die de jongens wel kon helpen, hij had 25 jaar geleden wel schaak gespeeld en hij zag direct, dat er een toren ontbrak. Aan de ontbrekende raadsheren dacht hij zo gauw niet en dat is begrijpelijk, terwijl oom ook niet precies weer wist of een paard op bijv. h4 van het bord mocht afspringen, dan wel zijn beurt voorbij moest laten gaan.

Onze Wim groeide echter op tot een flinke boy en op de H.B.S. bleek er één jongen in de klas te zitten, die thuis met zijn vader wel eens schaak speelde. Zo kwam Wim aan zijn raadsheren en aan Staunton. Want Wim bezat vuur, heilig schaak-vuur en dat kon door de apathie voor schaak-spelletjes van allen, met wie hij sinds zijn geboorte in aanraking was geweest niet geblust worden.

Eenmaal bij Staunton dacht Wim, dat alle leed geleden was. Hier in dit mekka van schaakcoryphèen, omringd door al die zwijgende schaak-zwoegers, voelde ons Wim zich in het begin natuurlijk wel wat geïntimideerd, doch gelukkig.

Polée Jr, die de eerste avond, waarop Wim schuchter ons lokaal betrad hem direct in groep V van de winterwedstrijd indeelde, maakte al direct een onvergetelijke indruk op ons Wimpie. Vooral omdat hij dit alles tussen 2 zetten van een moeilijke partij kon doen.

Natuurlijk wisten we toen nog geen van allen, dat dit nu eigenlijk Wim Bakers was, maar zijn eerste partij speelde hij reeds de eerste avond. Hij werd ook, wie had dat durven dromen, direct aangeschreven voor de N.O.S.B.O. competitie en maakte onvergetelijke nederlagen van 10 - 0 en 8 - 2 mede.

En in de winterwedstrijd speelde Wim onverdroten verder. Hij verloor natuurlijk steeds, want we kunnen toch niet vergen, dat we zo'n jong, behalve door hem in te delen in groepen en tientallen ook nog onze pet laten drukken.

Dat Wim dit wel een beetje verdriet doet, kunt U zien aan zijn ogen, als U tegen hem gespeeld hebt. Gelukkig echter zitten wij zo dik in onze schaakjeugd, dat we ons van Wim's decepties weinig behoeven aantrekken. Naast Wim hebben wij misschien nog wel één of twee andere jongeren, waarvan wij ons ook niets aantrekken.

Ja, Wim, de toekomst van ons gezelschap is met jou en die andere jongen, waarvan wij de naam niet kunnen onthouden, volledig verzekerd.

Je behoeft heus niet te wanhopen, over een jaar of wat word jij vanzelf bestuurslid.

Moge je dan behalve van schaken ook iets geleerd hebben van de belangrijke taak om in de jeugd de toekomst van ons mooie spel te zien.

Henkie.

Pasen 1951.
